

Välkommen till NATURSKOLAN!

Klassbesök vårterminen 2019

Naturskoleföreningen

Att få uppleva med alla sinnen och att skaffa sig egna erfarenheter att utgå ifrån är en viktig ingrediens i lärandet. Det här vill vi hjälpa till med!

En dag på naturskolan är en värdefull del av skolarbetet. **Allt vi gör ute är kopplat till kursplanerna.** Ni får förstklassiga kunskapsråvaror som du sedan, som klassens pedagog, kan förvalta genom reflektion och efterarbete. Vi hjälper till med förslag på hur.

Vårt mål är att barnen ska bli intresserade av och få en positiv relation till naturen. Det är en grundsten i en hållbar utveckling och en förutsättning för att få fler naturvetare i Sverige.

KLASSBESÖK VT19	JANUARI	FEBRUARI	MARS	APRIL	MAJ	JUNI
ANSÖK SENAST DEN 30 NOVEMBER!						
Fåglar på vintern – åk 1 – 3 Anpassningar, arter, näringskedjor						
Våra rovdjur – åk 4 – 6 Arter, rovdjurens liv, Anpassningar, ekologiska samband						
Naturspanarna – förskoleklass En lekfull dag där vi upptäcker naturen med alla sinnen						
Fåglar välkomna tillbaka – åk 1 – 3 Fåglars liv, livscyklar, näringskedjor, arter						
Linnés lärjungar, om växter och deras liv – åk 4 – 6 Ekosystem, arter, icke levande miljön, Anpassningar, fältstudie, systematiskt arbetssätt, biologisk mångfald						

Grundsärskola och särskilda undervisningsgrupper i grundskolans årskurs 1-9: är naturligtvis välkomna till alla våra teman. Vi anpassar programmet så att det passar just din grupp.

Kurser för pedagoger

Se information längst bak! **Lokala kurser på din skola bokas senast den 30/11.**

Örebro kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Centralt skolstöd
orebro.se/naturskolan
instagram: naturskolan

Örebro naturskola
Oljevägen 15, 703 82 Örebro
019-21 68 32, 019-21 23 33
naturskolan@orebro.se

ÖREBRO

Örebro naturskola

Naturens hus ligger som en port till Naturreservatet Oset – Rynningeviken, bara några kilometer från centrala Örebro och vid ändhållplatsen för buss 22. Det som förr var soptippar, ett militärt övningsfält, industriområden och en oljehamn har förvandlats till vacker natur. Här ligger idag Örebro kommuns naturskola.

Naturskolan jobbar med **klassbesök och pedagogfortbildning**. Vi jobbar med ett praktiskt konkret lärande där hela kroppen och alla sinnen är med. Vi tror också att platsen är viktig för lärandet och därför är **utomhuspedagogiken** vårt verktyg. Vi arbetar med målen i framför allt biologi. Utomhuspedagogiken är ett kraftfullt verktyg även för andra ämnen som språk, matematik, teknik, historia, bild, etc.

Klassbesök - så här går det till:

En dag på naturskolan är cirka fyra timmar lång. De flesta klasser kommer till oss med buss nr. 22 till Naturens hus. Eftersom det bara går att få med en skolklass per busstur, så **bestämmer vi vilka busstider ni ska boka** för att se till att det inte ska krocka. Första turen kommer hit kl. 9.20 och senast kl. 13.36 brukar klasserna åka hemåt. De dagar som vi inte bokat in dubbla klassbesök eller om någon klass cyklar, går eller har egen transport hit så kan vi vara flexibla med tiden. Skriv gärna redan i ansökan om ni cyklar, går eller har egen transport. Det är viktigt att ni, när ni fått en plats på naturskolan, bokar de busstider som vi anger i ert utskick så fort ni kan. Många skolor väljer att ha aktiviteter i området och det kan göra att busstiderna blir uppbokade av andra.

Vi är **utomhus** under hela klassbesöken förutom i temana "Fåglar på vintern" och "Våra rovdjur" då vi är inomhus en del av besöket. Vi gör avbrott för **förmiddagsfika och lunch**, som ni själva tar med er. Behöver ni **grillmöjligheter** vid lunchen så fixar vi ved, tändmaterial och grillutrustning.

Under dagen står vi för det pedagogiska innehållet. Vi ansvarar också för att dagen är så säker som möjligt och att en riskanalys är gjord på dagens moment. **Din/Era roller som medföljande pedagoger blir att stötta de elever som har svårt att följa verksamheten samt att, så mycket du hinner, delta i det vi gör så att du kan efterarbeta det eleverna varit med om.** Tips på för- och efterarbete får du av oss.

Vi ser dagen som en form av fortbildning för dig som pedagog och vi delar gärna med oss av våra tips och metoder.

Klassbesöken är avgiftsfria.

Bokning

Bokningen av besöken sker genom anmälan via vår hemsida på Pedagog Örebro: www.orebro.se/naturskolan

*Sista ansökningsdag för våren:
30 november*

Ju större tidsspänn ni kan tänka er att komma inom desto större chans är det att ni kan få en tid. Vi ser i första hand till att de som inte varit här tidigare inom varje åldersspann (förskoleklass, åk 1-3, åk 4-6) får en plats, men söktrycket är olika för olika teman och årstider så sök även om ni varit här tidigare! Ibland har vi möjlighet att ta emot samma grupp flera gånger inom varje stadium. Det brukar vara högst tryck att få komma under april och maj och chansen att få en plats har varit störst under januari och februari. Vi vill ha era önskemål **senast den 30 november**. Vi fördelar ut tiderna och meddelar er i december före jullovet så att ni har era tider när vårterminen startar.

I anmälningsformuläret på vår hemsida fyller du i:

- Kontaktperson
- Telefonnummer
- Mobilnummer
- Skola
- Årskurs
- Antal elever
- Veckodagar som passar er att komma (ej måndagar)
- Önskat tema
- Om klassen varit på naturskolan tidigare och vilket tema de arbetade med då.
- Hur ni tar er till naturskolan

Teman för klassbesök våren 2019

För att bättre möta målen i LGR11 har vi olika upplägg för åk 1-3 och 4-6. En klass ska kunna komma på t.ex. Tema Vattendjur både i åk 3 och i åk 4 utan att det blir repris. Arbetsområdet är detsamma men metoderna, övningarna, målen och abstraktionsnivån är olika. Vi går så att säga ett steg längre i teman för åk 4-6.

En mer utförlig beskrivning av det praktiska kring klassbesöken, innehållets koppling till kursplanen och tips på för- och efterarbete finns på vår hemsida www.orebro.se/naturskolan

Fåglar på vintern (åk 1-3), januari – februari

Det är ett hårt liv att vara fågel, speciellt när det blir vinter. Hur klarar de sig egentligen när det är superkallt? Vi spanar på fåglar och gör fågelgodis.

LGR 11 – Centralt innehåll som berörs i de naturorienterande ämnena

- Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider. Djurs och växters livscyklar och anpassningar till olika årstider.
- Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas samt namn på några vanligt förekommande arter.
- Enkla näringskedjor som beskriver samband mellan organismer i ekosystem.
- Enkla fältstudier och observationer i närmiljön.

LGR11 i praktiken

I det här temat jobbar vi med fåglarnas olika anpassningar till årstiderna och därmed även olika arters strategier för att klara vintern, dvs flytta eller inte. Vi spanar på fåglar och tar reda på vad de heter. Näringskedjor är också en naturlig del i temat utifrån vad olika fåglar äter... och blir ätna av! Viktigt i temat är naturligtvis fascinationen för den mångfald som finns i fågelvärlden.

Våra rovdjur (åk 4-6), februari

Hur ser de ut? Hur lever de? Hur låter de? Hur ser de? Är de farliga?

Med hjälp av vår rovdjurslåda, lekar och övningar bekantar vi oss med Sveriges stora rovdjur lo, varg och björn.

LGR 11 – Centralt innehåll som berörs i ämnet biologi

- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling.
- Djurs, växters och andra organismers liv. ...ekologiska samband och vilken betydelse kunskaper om detta har, till exempel för jordbruk ....
- Ekosystem i närmiljön, samband mellan olika organismer och namn på vanligt förekommande arter. Samband mellan organismer och den icke levande miljön.
- Naturen som resurs för rekreation och upplevelser och vilket ansvar vi har när vi nyttjar den.
- ...organismer anpassningar till olika livsmiljöer.
- Hur djur, växter och andra organismer kan identifieras, sorteras och grupperas.
- Enkla fältstudier...

LGR i praktiken

Vi ger oss i kast med olika grupperingar av djur: predatorer och bytesdjur, köttätare, växtätare och allätare, rovdjur och... ja vad är egentligen ett rovdjur? Vi jobbar med olika anpassningar som djur har beroende på om de till exempel ska jaga eller bli jagade. Med alla sinnen lär vi oss mer om våra tre stora rovdjur: björn, varg och lo och om deras roll i ekosystemet. Vi kommer också in på den konflikt som uppstår när människa och rovdjur kommer nära varandra.

Vi ger oss ut på spårning och lär oss hur man kan identifiera djur genom spår.

Naturspanarna (förskoleklass), mars

Talgoxen Torsten har fått problem och behöver hjälp av oss. Vi ger oss ut på en vandring i området med Torsten som guide. Kan vi hjälpa honom?

Dagen fylls med spännande upptäckter, lekar och övningar.

Fåglar – välkomna tillbaka! (åk 1-3), april – maj

Våren är här och fåglarna är på väg men vad gör de när de kommer hit? Hur ser deras år ut egentligen? Med lekar och övningar tar vi oss igenom fågelns år, och så spanar vi på dem förstås!

LGR 11 – Centralt innehåll som berörs i de naturorienterande ämnena

- Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider. Djurs och växters livscyklar och anpassningar till olika årstider.
- Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas samt namn på några vanligt förekommande arter.
- Enkla näringskedjor som beskriver samband mellan organismer i ekosystem.
- Enkla fältstudier och observationer i närmiljön.

LGR11 i praktiken

På våren är det dags att påbörja ett nytt varv i fåglarnas livscykel. Skaffa ett revir, skaffa en hona eller en hane och få ungar. Men det slutar inte där! Vi klurar och leker lekar kring detta. Näringskedjor är en naturlig del i temat utifrån vad olika fåglar äter - och blir ättna av! Viktigt i temat är också en fascination för den mångfald som finns i fågelvärlden.

Linnés lärjungar – om växter och deras liv (åk 4-6), maj

Växter kan både vara stora och små – från den pyttelilla andmat med bara ett blad och en rottråd till stora träd såsom ekar och almar. Variationen och mångfalden är stor liksom skönheten hos många blommor. I Linnés anda undersöker vi systematiskt hur det växer.

LGR 11 – Centralt innehåll som berörs i ämnet biologi

- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad det innebär för en hållbar utveckling. Ekosystemtjänster, till exempel nedbrytning, pollinering och rening av vatten och luft.
- Djurs, växters och andra organismers liv. Fotosyntes, förbränning och ekologiska samband och vilken betydelse kunskaper om detta har...
- Ekosystem i närmiljön, samband mellan olika organismer och namn på vanligt förekommande arter. Samband mellan organismer och den icke levande miljön.
- ...organismer anpassningar till olika livsmiljöer.
- Hur djur, växter och andra organismer kan identifieras, sorteras och grupperas.
- Livets utveckling och organismers anpassningar till olika livsmiljöer.
- Enkla fältstudier...
- Dokumentation av enkla undersökningar...

LGR11 i praktiken

Vi blir Linnés lärjungar för en dag och undersöker vilka växter vi hittar och lär oss namnen på några. Vi funderar hur växterna lever. Vi gör en naturvetenskaplig undersökning och undersöker om det är någon skillnad på att leva i skugga eller ljus, där det är vått eller torrt, kallt eller varmt. Under vår fältstudie får vi många ledtrådar kring vad växter behöver för att leva, som vi samlar ihop mot slutet av dagen.

Kurser och fortbildningar

Just nu satsar vi extra mycket på lokala kurser för enskilda förskolor och skolor, och kommer därför inte att bjuda in till kurser på naturskolan under vårterminen. Som ensam pedagog på en förskola/skola är du istället välkommen att vara med på en lokal kurs. Det kommer att finnas ett antal platser för enskilda pedagoger på varje lokal kurs. Datum och ämnesinnehåll återkommer vi med.

Om din förskola/skola är intresserad av en lokal kurs gäller följande:

Naturskolan anordnar **kostnadsfria fortbildningar** för hela eller delar av skolor/förskolor, där även ett mindre antal enskilda pedagoger från andra förskolor/skolor är välkomna. Det kan vara på en konferens eller en studiedag. Det enda ni står för själva är fika och eventuellt lunch.

Innehållet anpassar vi efter era behov inom temat utomhuspedagogik t.ex:

- en **prova-på-kurs** med lite av varje
- en **specialinriktning** t.ex. matematik, språk, naturvetenskap, mera ute på fritids, estetiska uttryck i naturen eller grunder i friluftsliv
- framtagning av en **säkerhetsplan** för utomhusverksamhet
- inventering av **utomhuspedagogiska möjligheter i ert närområde**.

Under hösten 2018 genomförde vi flera lokala kurser för skolan där vi inspirerade till att använda utemiljön i lärandet. Detta skedde inom projektet Skogen som klassrum där platserna snabbt blev fullbokade och kurserna var mycket uppskattade. Förutom praktiska övningar inom t.ex. svenska, matematik och biologi, diskuterade vi och delgav forskning kring vad naturkontakt och utomhuspedagogik bidrar med i barns/elevs utveckling och lärande. Kursen innehöll också en hel del praktiska tips kring hur man undervisar en grupp ute och hur man kan bygga upp en utomhuspedagogisk verksamhet så att det inte blir för krångligt att gå ut. Även våren 2019 kan vi erbjuda ett liknande koncept med kostnadsfria kurser för både förskola och skola.

Vill ni fylla en studiedag eller konferens under vårterminen med något av ovanstående, så behöver ni boka senast den 30 november – innan vi bokar in alla klassbesök.